

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Stibrála a soudců JUDr. Ivy Hubáčkové a JUDr. Miroslava Stoklasy ve věci

žalobkyně: **České aerolinie a. s.**, IČO 45795908
sídlem v Praze 6, K letišti 1068/30
zastoupené JUDr. Petrem Kališem, Ph.D., advokátem
sídlem v Praze 1, Týn 639/1

proti

žalované: **Czech Airlines Technics, a. s.**, IČO 27145573
sídlem v Praze 6, Jana Kašpara 1069/1
zastoupené Mgr. Markem Vojáčkem, advokátem
sídlem v Praze 1, Na Florenci 2116/15

za účasti: **Letiště Praha, a. s.**, IČO 28244532
sídlem v Praze 6, K letišti 6/1019
zastoupené jako žalovaná

o vydání věci

k odvolání žalované a Letiště Praha, a. s. proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 č. j. 6 Nc 5001/2021-20 z 12. února 2021 a k odvolání žalobkyně a žalované proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 č. j. 6 Nc 5001/2021-62 z 25. února 2021,

takto:

- I. Usnesení soudu I. stupně z 12. února 2021 **se mění** tak, že ve vztahu k Letišti Praha, a. s. **se návrh zamítá**, jinak **se potvrzuje**.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit Letišti Praha, a. s. náklady odvolacího řízení 4 000 Kč do tří dnů od právní moci usnesení.
- III. Usnesení soudu I. stupně z 25. února 2021 **se** ve výroku I. **mění** tak, že navrhovatelka se k doplacení jistoty nevyzývá, ve výroku II. **se potvrzuje**.

Odůvodnění:

1. Žalovaná podala včasné odvolání proti usnesení, kterým soud I. stupně vydal předběžné opatření, jímž jí uložil zdržet se zásahu do držby užívacího a nájemního práva k dvěma blíže specifikovaným letadlům s trváním do skončení řízení ve věci samé, uložil žalobkyni podat do 30 dnů návrh na zahájení řízení ve věci samé.
2. Dále podaly žalobkyně i žalovaná odvolání do usnesení téhož soudu, kterým uložil žalobkyni doplatit jistotu ve výši 5 000 000 Kč a v rozsahu návrhu žalované na složení jistoty ve výši 95 000 000 Kč návrh zamítl.
3. Odvolací soud ověřil u soudu I. stupně, že původní navrhovatelka podala ve stanovené lhůtě proti původní odpůrkyni žalobu o vydání letadel (in eventum o určení neplatnosti zadržovacího práva), tudíž nadále označuje tyto účastníky jako žalobkyni a žalovanou.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Fousková

4. Žalovaná namítala, že složená jistota zcela zjevně nepostačuje k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy vzniklé jí předběžným opatřením, když zadržovací právo zajišťuje její pohledávky ve výši přes 150 000 000 Kč a usnesení fakticky směřuje k zániku zadržovacího práva. Vydáním rozhodnutí bez toho, aby se k návrhu mohla žalovaná vyjádřit, bylo porušeno její právo na spravedlivý proces – v tomto odkázala na závěry nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 1847/16. V důsledku zániku zadržovacího práva (v případě právní moci usnesení) pak fakticky dojde k rozhodnutí meritornímu. Tzn., že následné podání žaloby postrádá smyslu a předběžné opatření nesplňuje podmínku zatímní úpravy poměrů. Další procesní vadou je, že soud neuvedl, jakou žalobu má žalobkyně podat. Usnesení nebylo dostatečně a přesvědčivě odůvodněno. Soud I. stupně opřel rozhodnutí o účinky moratoria ve smyslu §§ 127a odst. 4 a 109 odst. 1 písm. b) IZ, aniž by vysvětlil, proč se domnívá, že uvedená úprava na věc dopadá. Předmětná letadla má žalobkyně v nájmu, nejde tudíž o její majetek či součást majetkové podstaty, tudíž nepřipadá v úvahu jeho zpeněžení v rámci insolvenčního řízení.
5. Podstatou zadržovacího práva je i možnost takto postihnout věc, která nepatří dlužníkovi, jak dovodil Nejvyšší soud v např. v rozhodnutí sp. zn. 21 Cdo 2265/2005 nebo v rozhodnutí sp. zn. 20 Cdo 1648/2012. Nelze tedy akceptovat závěr soudu I. stupně, že je pochybné, zda k uplatnění zadržovacího práva došlo právem. Žalovaná měla u sebe letadla právem, neboť na nich prováděla údržbářské a opravárenské práce, jedno z letadel bylo na základě objednávky žalobkyně imobilizováno, u druhého byla objednána výměna vrtulového listu. Jedno z letadel tedy zjevně nebylo určeno k následnému provozu, druhé nemělo být provozováno během servisních prací. Zabráněním provozu těchto letadel tedy žalobkyni nemohla vznikat škoda. Tím spíše, že v rámci koncernu Smartwings, do něhož žalobkyně patří, je k dispozici cca 40 letadel. Žalobkyni by naopak vnikla škoda v rozsahu neuspokojitelných pohledávek v insolvenčním řízení na žalobkyni, pokud by zadržovací právo zaniklo. Navrhla proto usnesení změnit a návrh zamítnout anebo zrušit a vrátit soudu I. stupně k dalšímu řízení.
6. Včasné odvolání proti usnesení podalo též Letiště Praha, a. s. Poukázalo na to, že není specifikováno, jakou žalobu by měla žalobkyně podat. Nebylo vůbec vysvětleno, z jakého důvodu byla povinnost uložena i tomuto odvolateli, který do držby žalobkyně nijak nezasahoval. Z tohoto pohledu se usnesení jeví nepřezkoumatelné, a jelikož nezná důvody soudu I. stupně, nemůže proti nim argumentovat. Učinilo stejný odvolací návrh jako žalovaná.
7. Žalobkyně ve vyjádření k odvoláním uvedla, že argumenty žalované o legálnosti zřízení zadržovacího práva budou řešeny v rámci věci samé. Podstatné ovšem je, že k zásahu došlo v době trvání mimořádného moratoria. Potřeba zatímní úpravy je dána tím, že jí v případě pokračování zadržování letadel hrozí značná újma. Předmětná letadla jako jediná vrtulová ve flotile mají nezastupitelnou roli a taková nemá ani Smartwings a. s. Škoda naopak nehrozí v případě změny rozhodnutí žalované, protože dle § 5b odst. 3 zákona č. 49/97 Sb., o civilním letectví, má při uspokojování závazku prodejem letadla při výkonu rozhodnutí zástavní věřitel právo na přednostní uspokojení z prodeje i před věřitelem, který má k letadlu právo zadržovací. Obě letadla přitom jsou předmětem zástavního práva Investec Bank PLC resp. Deutsche Bank, jak je zapsáno v leteckém rejstříku. Nevidí důvod, proč by zásah v podobě zadržovacího práva nemohl být řešen v rámci předběžného opatření. Dále argumentovala v bodu (20) - pro odvolací soud nejasně - ohrožením samotného výkonu rozhodnutí. Ve vztahu k Letišti Praha a. s. byl návrh podán vzhledem ke koordinovanému postupu „skupin Letiště Praha“, vzájemnému postupování pohledávek a jejímu neomezenému přístupu k letadlům v prostoru letiště s tím, že jinak by mohlo dojít k obejití předběžného opatření.

8. Žalobkyně dále podala včasné odvolání do usnesení, kterým jí soud I. stupně uložil doplatit jistotu předběžného opatření v rozsahu 5 000 000 Kč. Poukázala zejména na to, že po skončení mimořádného moratoria bylo 26. 2. 2021 zahájeno ve vztahu k ní insolvenční řízení, nemůže proto požadavek splnit jednak vzhledem k hospodářské situaci, jednak k zákazu zvýhodnění žalované jako věřitele. Poukázala znovu na to, že žalované škoda v důsledku předběžného opatření nehrozí, jelikož její zadržovací právo nemá přednost před závazky bank zajištěnými zástavním právem zapsaným v leteckém rejstříku. Navrhla usnesení změnit tak, že se návrh na složení doplatku jistoty zcela zamítá, nebo rozhodnutí zrušit a vrátit soudu I. stupně k dalšímu řízení.
9. Včasné odvolání podala rovněž žalovaná, a to do výroku zamítavého. Namítala zejména to, že soud nevysvětlil, proč považuje za adekvátní doplatek jistoty 5 000 000 Kč, když evidované pohledávky činí 101 329 860,94 Kč a 1 995 161,86 €. Navrhla usnesení změnit tak, bude návrhu plně vyhověno, anebo zrušit.
10. K odvolání se pak žalobkyně i žalovaná ještě vyjádřily setrvávající v zásadě na dosavadní argumentaci.
11. Odvolací soud přezkoumal usnesení dle §§ 212, 212a odst. 6 o. s. ř., aniž bylo třeba nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř.), a shledal, že rozhodnutí o předběžném opatření je v zásadě správné, pokud jde o žalovanou, rozhodnutí o doplacení jistoty je správné částečně.
12. Nejprve se odvolací soud zabýval procesními námitkami proti usnesení o předběžném opatření. Neshledal důvodnou námitku, že soud neuložil žalobkyni, jakou žalobu má podat. Důležité a zákonu odpovídající je, že jí uložil podat návrh ve věci samé. To se také stalo, jak se odvolací soud v podstatě náhodou dozvěděl. Soudu I. stupně je třeba vytknout, že věc předložil 1. 4. 2021, aniž by do spisu či předkládací zprávy uvedl, že žaloba byla ve lhůtě podána, popř. žalobu do spisu vložil. Pokud by toto odvolací soud neprošetřil, mohl snadno a oprávněně vycházet z toho, že nedošlo k podání žaloby, tudíž předběžné opatření zaniklo a odvolání je již bezpředmětné. Úkolem soudu při nařizování předběžného opatření před zahájením řízení ve věci samé není, aby za žalobce řešil, jak má žalovat. Tím spíše to platí v případě, kdy v úvahu připadá více řešení. Podstatné je, že negatorní žaloba vůči žalované byla ve lhůtě podána.
13. Dále neshledal důvodnou námitku, že domáhat se předběžným opatřením ochrany proti zásahu do držby zřízením zadržovacího práva není přípustné a že takové rozhodnutí nahrazuje rozhodnutí ve věci samé. Z povahy předběžného opatření a koneckonců již z jeho názvu vyplývá, že jde o opatření dočasné a nijak nepředjímá ani rozhodnutí ve věci samé, ani nebrání tomu, aby případně bylo zadržovací právo zřízeno následně.
14. Odvolací soud neshledal ani výhradu, že rozhodnutí bylo vydáno na základě nespravedlivého procesu, bez možnosti žalované uplatnit svou argumentaci. Pokud by rozhodnutí ústavního soudu, na které odvolatelka poukazuje, bylo vykládáno pouze jazykově, vyjmutím některých vět, byla by taková námitka důvodná. Ústavní soud ovšem v daném rozhodnutí řešil zásah do základního práva svobody projevu a v situaci, kdy účastníku nebyla dána možnost se k věci vyjádřit ani v odvolacím řízení. O takový případ tu ovšem nejde ani věcně, ani proto, že odvolatelce i dalšímu účastníkovi byla v rámci odvolacího řízení argumentace umožněna. K tomu, přistupuje povinnost rozhodnout o návrhu na předběžné opatření urychleně v zákonných lhůtách, které možnost vyžádat si a získat vyjádření protistrany problematizují a v případech rizika ohrožení výkonu rozhodnutí dokonce fakticky vylučují.
15. Pokud jde o skutkový stav, při přezkumu předběžného opatření je odvolací soud dle ust. § 75c odst. 4 o. s. ř. vázán stavem, jaký tu byl v době vydání usnesení soudu I. stupně. Nemůže tedy

přihlížet k později uplatněným tvrzením ohledně flotily Smartwings a. s., ohledně toho, zda žalobkyně mínila zadržena letadla provozovat a v jakém časovém horizontu, či zda je provozovat v dohledné době nemínila, k tomu, zda v leteckém rejstříku vážne na letadlech nějaké zástavní právo, jaký je rozsah pohledávek žalobkyně za žalovanou, ani k tomu, že po uplynutí prodloužené doby moratoria byla zahájeno ohledně žalobkyně insolvenční řízení.

16. Pro věc rozhodující jsou tedy zjištění, že žalobkyně je nájemcem a držitelem letadel, že má vůči žalované resp. její předchůdkyni nějaké neuhrazené závazky (dluhy) a že žalovaná resp. její předchůdkyně uplatnila k letadlům 2. 2. 2021 zadržovací právo, aniž by bylo tvrzeno, že by tak učinila v rozporu s § 1396 o. z. Dále to, že v období od 27. 8. 2020 do vydání napadeného usnesení (12. 2. 2021) trvalo mimořádné moratorium na majetek žalobkyně vyhlášené a prodloužené insolvenčním soudem.
17. Odvolatelům lze dát za pravdu v tom, že odůvodnění usnesení o nařízení předběžného opatření je poněkud vágní jednak v otázce posouzení, jaký vliv mělo mimořádné moratorium na majetek žalobkyně na legálnost zřízení zadržovacího práva k letadlům, k samotné povaze zadržovacího práva a dále i v otázce, zda, z jakých důvodů a vůči komu lze nařídit požadované předběžné opatření.
18. Soud I. stupně správně odkázal na ust. § 109 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona ve znění po novelách provedených zákony č. 119/2020 Sb. a 191/2020 Sb., tedy též na ust. § 127a odst. 4 zákona. Dále pak i na důvodovou zprávu k novelizaci („lex covid“).
19. Nevysvětlil ale podrobněji, proč se domnívá, že ust. § 109 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona na věc dopadá.
20. K tomu je třeba doplnit, že zadržovací právo je institutem k zajištění dluhu, a jeho zřízení v době trvání mimořádného moratoria je omezeno ust. §109 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona. Předmětem zajištění může být cizí věc, tedy nejen věc patřící dlužníkovi, ale i třetí osobě. Byla-li taková věc legálně zajištěna a následně došlo k prohlášení konkursu na majetek dlužníka, získává takto zajištěný věřitel právo na oddělené uspokojení z výtěžku prodeje předmětu zajištění (obdobně jako u zajištění zástavním právem). Tyto závěry, plynou mimo jiné též z judikátů, na který žalovaná odkazovala v bodu 17. odvolání.
21. Není tedy pravdou tvrzení žalované, že takto zajištěná cizí věc nemůže být zpeněžena v rámci konkursu na majetek dlužnice. Žalovaná ostatně v další argumentaci poukazuje právě na to, že pokud by se nemohla uspokojit ze zadržného majetku, mohla by jí v případě úpadku žalobkyně vzniknout značná škoda.
22. Zmíněné ustanovení § 109 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona zakazující uplatit a nově nabýt práva na uspokojení ze zajištění dopadá jednak na majetek ve vlastnictví dlužníka, jednak na majetek náležející do majetkové podstaty. Žalované je třeba dát za pravdu v tom, že zadržena letadla nejsou majetkem dlužníka (žalobkyně). Zmíněné ustanovení, by tedy bylo možno aplikovat jen v případě, že půjde o majetek náležející do majetkové podstaty. Podle § 2 písm. e) insolvenčního zákona je majetkovou podstatou majetek určený k uspokojení dlužnických věřitelů. Pokud by letadla byla např. již před vyhlášením mimořádného moratoria předmětem zástavního práva, šlo by v případě zahájení insolvenčního řízení o součást majetkové podstaty dlužníka bez ohledu na to, že vlastníkem věcí je jiná osoba. 1/
23. 1/pozn. pod čarou: Zde je namístě uvést, že odvolací soud v rámci přezkumu předběžného opatření nemůže argumentovat tím, že následně byl osvědčen zápis zástavních práv k letadlům do

leteckého rejstříku, jelikož pro tyto účely jde o skutkové zjištění, které tu nebylo v době rozhodování soudu I. stupně.

24. U věcí zadržovaných je situace jiná. Jelikož v době vyhlášení moratoria zadrženy nebyly, nestaly se jakožto věci cizí, nezajištěné, součástí majetkové podstaty. Jakmile však došlo k uplatnění zadržovacího práva, staly se již součástí podstaty (jinak by ostatně zadržovací právo v případě úpadku dlužnice nemělo pro žalovanou ekonomický význam). Zároveň však, bylo uspokojení z takto získaného zajištění vyloučeno ust. § 109 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona. Odvolací soud je názoru, že zadržovací právo k věcem z majetku třetí osoby, které zamýšlela žalovaná jako věřitelka zřídit v době trvání mimořádného moratoria na majetek žalobkyně, má povahu nově nabývaného práva k majetkové podstatě, ve smyslu citovaného ustanovení, které však lze za trvání účinků moratoria nabýt jen za podmínek insolvenčního zákona. Splnění takových podmínek tvrzeno ani zjištěno nebylo. Tomuto výkladu ostatně odpovídá i účel insolvenčního zákona, který preferuje (s výjimkami v něm stanovenými) poměrné uspokojování všech věřitelů, a také smyslu institutu mimořádného moratoria.
25. Za této situace bylo třeba dovodit, že k zřízení zadržovacího práva došlo neoprávněně a současně tím došlo k zásahu do práv žalobkyně k letadlům, jak soud I. stupně vystihl. Zda, kdy a v jakém rozsahu hodlala žalobkyně svá práva (zejména využití letadel ke své činnosti) realizovat přitom není rozhodné.
26. Odvolací soud se proto ztotožňuje se soudem I. stupně v tom, že tu byly ve vztahu k žalované podmínky k nařízení předběžného opatření stanovené v § 75c odst. 1 o. s. ř., neboť žalobkyně osvědčila základní rozhodné skutečnosti a prokázala, že je tu potřeba zatímní úpravy poměrů účastníků v podobě odstranění nedovoleného zásahu do práv žalobkyně.
27. Odvolací soud však neshledal, že by byl dán další důvod předběžného opatření - obava z ohrožení výkonu soudního rozhodnutí. K tomu ostatně žalobkyně žádné konkrétní argumenty nenabídla a ani z povahy věci (kdy sama žalobkyně přiznává, že je dlužníkem žalované) to nevyplývá. Ani soud I. stupně tento důvod nijak blíže nevysvětlil.
28. Pokud jde o nařízení povinnosti třetí osobě ve smyslu § 76 odst. 2 o. s. ř., neshledal odvolací soud, že by to bylo namístě. Pouhá tvrzení o propojení této osoby s žalovanou a obava, že by snad v budoucnu tato osoba mohla zasáhnout do práv žalobkyně, k vyhovění návrhu nestačí. Nejsou totiž podložena žádným konkrétním tvrzením o provedeném nebo bezprostředně hrozícím zásahu do práv žalobkyně ze strany této osoby.
29. Odvolací soud proto usnesení ve vztahu k žalované dle § 219 o. s. ř. jako věcně správné potvrdil, ve vztahu k třetí osobě je dle § 220 o. s. ř. změnil tak, že návrh zamítl.
30. Jelikož tím se končí řízení ve vztahu mezi žalobkyní a Letištěm Praha, a. s. (jež není žalováno), bylo třeba mezi nimi rozhodnout o nákladech řízení. Úspěšnému účastníku proto vůči žalobkyni odvolací soud přiznal plnou náhradu dle § 142 odst. 1 o. s. ř. Jde o náklady právního zastoupení a soudního poplatku z odvolání. Odměna advokáta za úkon právní služby stanovená dle § 9 odst. 1, § 7 bod 4. a korigovaná dle § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/96 Sb. činí 1 200 Kč za úkon, při 2 úkonech (převzetí zastoupení, odvolání) jde o 2 400 Kč. K tomu přičteny 2 paušální náhrady po 300 Kč a 1 000 Kč za soudní poplatek.
31. Usnesení o zvýšení jistoty odvolací soud neshledal správným. Jelikož v rámci jeho přezkumu již mohl přihlídnout i k později uplatněným tvrzením a skutečnostem, vyšel z toho, že žalovaná nedoložila riziko žádných významnějších možných škod, které by jí mohly vzniknout v důsledku

trvání účinků předběžného opatření. Jediná škoda, která byla konkrétně uváděna, se týkala zmaření možnosti odděleného uspokojení pohledávek za žalobkyní ze zajištění v podobě zadržovacího práva v případě konkursu na majetek žalobkyně. Odvolací soud má za to, že toto zajištění bylo zřízeno protiprávně, tudíž by k němu v takovém případě zřejmě insolvenční soud nepřihlédl. Je však kromě toho třeba přisvědčit též argumentaci žalobkyně v tom, že v leteckém rejstříku jsou evidována zástavní práva k letadlům, jež by dle speciální úpravy v § 5b odst. 3 zákona č. 49/97 Sb., o civilním letectví, měla mít přednost před právem zadržovacím. Úprava daná předběžným opatřením by tedy z tohoto důvodu neměla působit žalované žádné významnější škody. Není navíc jisté, zda by po vstupu žalobkyně do insolvence bylo ještě přípustné z majetku podstaty takové prostředky hradit.

32. Proto usnesení z 25. 2. ve výroku I. změnil tak, že povinnost k doplacení jistoty uložena nebude, ve výroku II. je jako správné potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení kromě výroku III. není dovolání přípustné. Proti výroku III. je lze podat do 2 měsíců od doručení k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 8. dubna 2021

JUDr. Zdeněk Stibral v. r.
předseda senátu